

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 5 stycznia 2024 r.

DIH-3.707.123.2023.AB

DECYZJA DIH – 3.129.2023

„informacje prawnie chronione oznaczono [xxx]”

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775, z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1706, z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z 10 października 2023 r. (D/PI.UH.8361.57.2023), na mocy której przedsiębiorcy Pani Marlenie Pawlak, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą: AUTO-MAR CZĘŚCI Marlena Pawlak w Czarnkowie, zwanej dalej: „stroną”, „stroną postępowania” lub „przedsiębiorcą”, wymierzono karę pieniężną w wysokości 9 000 zł (słownie: dziewięć tysięcy złotych), wynikającą z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), z tytułu niewidocznienia w miejscu sprzedaży detalicznej cen i cen jednostkowych towarów oferowanych do sprzedaży, wbrew obowiązkowi określonym w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

Uzasadnienie

W dniach 22 - 25 maja 2023 r. inspektorzy reprezentujący Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej: „Wielkopolskim WIIH” lub „organem pierwszej instancji” przeprowadzili czynności kontrolne w sklepie motoryzacyjnym, należącym do ww. przedsiębiorcy.

Uprzednio, zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.), zwanej dalej: „Prawem przedsiębiorców”, skierowano do przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z 21 kwietnia 2023 r. (sygn. D/PI.8360.31.2023) ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli obejmującego „1. Sprawdzenie prawidłowości przekazywania konsumentom informacji o cenach. 2. Sprawdzenie rzetelności uwidaczniania cen dla konsumentów”. Zawiadomienie doręczono stronie 26 kwietnia 2023 r.

W toku kontroli sprawdzano m.in. przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168) (zwanej dalej: „ustawą o informowaniu o cenach”) oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2022 r., poz. 2776) (zwanego dalej:

„rozporządzeniem Ministra Rozwoju”, „rozporządzeniem” lub „rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen”).

Sprawdzeniem w powyższym zakresie objęto 152 przypadkowo wybranych partii towarów będących w ofercie kontrolowanego sklepu, stwierdzając w przypadku 70 z nich:

- brak uwidocznienia informacji o cenie w odniesieniu 40 partii skontrolowanych wyrobów,
- brak uwidocznienia informacji o cenie i cenie jednostkowej w odniesieniu 18 partii skontrolowanych wyrobów,
- brak informacji o cenie jednostkowej w odniesieniu do 12 partii skontrolowanych wyrobów,

co naruszało art. 4 ust. 1 ustawy o cenach oraz § 3 i § 4 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

W toku kontroli przedsiębiorca podjął natychmiastowe działania naprawcze, o czym poinformował organ kontrolny e-mailem z 25 maja 2023 r

Ustalenia te udokumentowano w protokole kontroli z 25 maja 2023 r. (nr akt kontroli: D/PI.UH.8361.57.2023).

W dniu 12 września 2023 r. Wielkopolski WIIH, na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.), zwanej dalej: „Kpa”, zawiadomił przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego wobec przedsiębiorcy w sprawie nałożenia kary pieniężnej za niewidocznienie w miejscu sprzedaży cen i cen jednostkowych oferowanych do sprzedaży towarów, wbrew art. 4 ust. 1 ustawy o cenach. Jednocześnie poinformowano, że na podstawie art. 10 § 1 Kpa, w każdym stadium postępowania, strona ma prawo czynnego udziału, wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów. Ponadto wezwano przedsiębiorcę do przedłożenia dokumentacji stanowiącej wielkość obrotu oraz wysokość przychodu osiągniętego przez niego w roku rozliczeniowym 2022. 20 września 2023 r. strona przekazała Wielkopolskiemu WIIH informację o wielkości przychodu firmy za 2022 rok.

Dnia 10 października 2023 r. Wielkopolski WIIH wydał na podstawie art. 6 ust. 1 i 3 ustawy o cenach oraz art. 104 § 1 Kpa decyzję (sygn.: D/PI.UH.8361.57.2023) na mocy której, stronie wymierzono karę pieniężną w wysokości 9 000 zł (słownie: dziewięć tysięcy złotych) z tytułu niewidocznienia w miejscu sprzedaży detalicznej cen i cen jednostkowych towarów oferowanych do sprzedaży, tj. wbrew art. 4 ust. 1 ustawy o cenach. Decyzja została doręczona stronie 13 października 2023 r.

W dniu 31 października 2023 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej: „Prezesem UOKiK” albo „organem drugiej instancji” otrzymał, za pośrednictwem Wielkopolskiego WIIH, odwołanie od ww. decyzji. W odwołaniu strona wniosła o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz odstąpienie od wymierzenia kary.

Pismem z 7 listopada 2023 r. Prezes UOKiK poinformował stronę o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy i prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała z przysługującego prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1706, z późn. zm.), dalej jako „ustawa o Inspekcji Handlowej”, Prezes UOKiK jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ww. ustawy, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

W myśl § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy. Cenę oraz cenę jednostkową uwidacznia się w szczególności:

- 1) na wywieszce;
- 2) w cenniku;
- 3) w katalogu;
- 4) na obwolucie;
- 5) w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu,

o czym stanowi § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Cena jednostkowa (§ 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen) dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny – dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według objętości,
- 2) kilogram lub tonę – dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według masy,
- 3) metr lub metr kwadratowy – dla towarów sprzedawanych według długości lub powierzchni,
- 4) sztukę – dla towarów sprzedawanych na sztuki.

Wskazać ponadto należy, iż zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia, w szczególnych przypadkach uzasadnionych rodzajem, przeznaczeniem lub zwyczajowo oferowaną ilością towarów przy uwidacznianiu cen jednostkowych dopuszcza się stosowanie dziesiętnych wielokrotności i podwielokrotności legalnych jednostek miar innych niż określone w ust. 1. Natomiast § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia stanowi, iż w przypadku towaru pakowanego oznaczonego liczbą sztuk dopuszcza się stosowanie przeliczenia na cenę jednostkową za sztukę lub za dziesiętną wielokrotność liczby sztuk.

Wyłączenia w tym zakresie zawarte są w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, zgodnie z którym, wymogu uwidaczniania cen jednostkowych nie stosuje się do:

- 1) towarów, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży;
- 2) towarów sprzedawanych ze względu na ich przeznaczenie w zestawach (kompletach);
- 3) towarów nieżywnościowych sprzedawanych ze względu na ich przeznaczenie lub właściwości wyłącznie w parach;
- 4) produktów leczniczych w rozumieniu art. 2 pkt 32 ustawy Prawo farmaceutyczne.

Niezrealizowanie obowiązków, o których mowa w art. 4 ustawy o informowaniu o cenach powoduje – zgodnie art. 6 ust. 1 ww. ustawy – nałożenie kary pieniężnej w wysokości do 20 000 zł. Przepis ten w sposób niewymagający dodatkowych założeń i wykładni, nakazuje wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązku określonego w ww. przepisach, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy i stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości zostały skorygowane. Dowiedzenie, że podmiot nie wykonał

powyższego obowiązku powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną. Jednocześnie w myśl art. 6 ust. 3 tej ustawy, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków;
- 2) dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, przez tego przedsiębiorcę oraz uzyskane przez przedsiębiorcę korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków;
- 3) wielkość obrotów i przychodu przedsiębiorcy;
- 4) sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych, jeżeli informacje o jakich sankcjach są dostępne w ramach mechanizmu ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz. Urz. UE L 345 z 27.12.2017, str. 1, z późn. zm.).

W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w sklepie należącym do przedsiębiorcy zakwestionowano uwidocznianie cen 70 partii produktów na 152 oceniane (zakwestionowano 46 proc. skontrolowanych). W przypadku 40 partii stwierdzono brak uwidocznienia ceny, 18 partii ceny i ceny jednostkowej oraz w przypadku 12 partii ceny jednostkowej produktów.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Wielkopolski WIIH w drodze decyzji, wydanej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, nałożył karę pieniężną w wysokości 9 000 zł (słownie: dziewięć tysięcy złotych), na przedsiębiorcę, to jest na podmiot, który dopuścił się powyższych naruszeń.

Odwołując się od decyzji strona nie kwestionowała ustaleń kontroli, jednakże wniosła o ponowne rozpatrzenie sprawy i odstąpienie od ukarania. Strona wskazała, że sprzedaż w sklepie motoryzacyjnym prowadzi sprzedawca, który jest specjalistą i doradcą w sprawach doboru i wyszukiwania części do danego typu samochodu, a mając w komputerze ceny towarów z różnych hurtowni uzgadnia z klientem, który towar najbardziej mu odpowiada. Poza tym część towarów znajduje się za ladą w miejscu niedostępnym, dla klienta. Doradztwo to jest bezpłatne, a klient zdaniem strony może porównać ceny detaliczne w innych sklepach, jak i sklepach internetowych. Ponadto strona wskazała, że sprzedawca na bieżąco informuje o cenie towaru, który może on kupić bez specjalistycznej wiedzy, np. zapach samochodowy, farba. Ponadto przedsiębiorca stwierdził, że zdaje sobie sprawę, że w sklepie nastąpiły pewne niedopatrzania w zakresie informowania klientów o cenach produktów, lecz zostały one niezwłocznie naprawione. Odnosząc się do powyższego strona wskazała, że jej zdaniem nałożona kara jest krzywdząca, zwłaszcza w okresie, w którym prowadzenie działalności wiąże się z ogromnymi, stale rosnącymi kosztami.

Analiza akt sprawy przeprowadzona przez Prezesa UOKiK wykazała, że Wielkopolski WIIH wydając zaskarżoną decyzję oparł się na kompletnym, rzetelnym i spójnym materiale dowodowym, a przede wszystkim ustaleniach kontroli udokumentowanych w protokole kontroli wraz z dokumentacją fotograficzną z 25 maja 2023 r. nr D/PI.UH.8361.57.2023. Z protokołu tego bezwzględnie wynika, że w kontrolowanym punkcie sprzedaży detalicznej w dniu kontroli, na 152 partie skontrolowanych wyrobów stwierdzono:

- brak uwidocznienia informacji o cenie w odniesieniu 40 partii skontrolowanych wyrobów,
 - brak uwidocznienia informacji o cenie i cenie jednostkowej w odniesieniu 18 partii skontrolowanych wyrobów,
 - brak informacji o cenie jednostkowej w odniesieniu do 12 partii skontrolowanych wyrobów,
- a więc stronie bez wątpienia została udowodniona okoliczność naruszenia prawa.

Organ drugiej instancji wskazuje że art. 6 ww. ustawy statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań określonych w art. 4 ww. ustawy. Regulacja ta ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w informowaniu konsumentów o cenach towarów i usług. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisu ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12). Oznacza to, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 4 ustawy o informowaniu o cenach, może jedynie wydać decyzję administracyjną, na podstawie której nakłada karę pieniężną w przewidzianej w tej ustawie wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają przyczyny powstania nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa. Prezes UOKiK zauważa, że to podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązującego prawa i jego przestrzegania. Należy jednak podkreślić, że podstawą wszczęcia i przeprowadzenia postępowania w przedmiotowej sprawie, a także podstawą nałożenia na stronę administracyjnej kary pieniężnej były ustalenia faktyczne poczynione u przedsiębiorcy w dniu kontroli. Działania naprawcze poczynione przez stronę, tzn. uwidocznienie informacji o cenach, były działaniami następczymi, podjętymi w wyniku ustaleń kontroli, a nie poczynionymi przez nią z własnej inicjatywy. Podkreślenia też wymaga, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej jest założenie stosowania jej automatycznie wobec podmiotu ponoszącego odpowiedzialność obiektywną za naruszenie ciężących na nim obowiązków, bez względu na winę i przyczyny powstania naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. akt II OSK 1079/12). Oznacza to, że wystarczającą przesłanką do przypisania tej odpowiedzialności jest samo stwierdzenie niewykonania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Strona, jako profesjonalny uczestnik obrotu, miała obowiązek znać i przestrzegać przepisów prawa i była ona obowiązana zorganizować swoją działalność w taki sposób, aby nie dopuścić do naruszenia prawa. Należy również podkreślić, że ustawa o informowaniu o cenach weszła w życie w 2014 r., a w obecnym kształcie obowiązuje od 1 stycznia 2023 r. Ponadto należy podkreślić, że strona została zawiadomiona o zamiarze wszczęcia kontroli z 21 kwietnia 2023 r. (sygn. D/PI.8360.31.2023) ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli obejmującego „1. Sprawdzenie prawidłowości przekazywania konsumentom informacji o cenach. 2. Sprawdzenie rzetelności uwidaczniania cen dla konsumentów”. Zawiadomienie doręczono stronie 26 kwietnia 2023 r. czyli prawie miesiąc przed rozpoczęciem kontroli i mogła zweryfikować w tym czasie czy wypełnia obowiązki w zakresie uwidocznienia cen.

Prezes UOKiK nie ma w tym wypadku żadnych wątpliwości, że doszło do naruszenia przepisów ustawy o cenach. Nawet jeżeli przyjęta w sklepie praktyka polegała na uczestnictwie wykwalifikowanego specjalisty i doradcy w sprawach doboru i wyszukiwania części, uczestniczącego również w procesie decyzji o zakupie oferowanych produktów poprzez informowanie m.in. o ich cenie, nie może to być uznane za równoznaczne z wypełnieniem obowiązku uwidocznienia cen i cen jednostkowych towarów

oferowanych do sprzedaży. Przekazanie ustnej informacji o cenie nie jest tym samym, co jej uwidocznienie, pokazanie, umożliwienie odczytania. Jednocześnie zdaniem organu drugiej instancji, jeśli produkt znajduje się za ladą, w miejscu niedostępnym dla klienta, a ceny nie zostały uwidocznione w żaden z wymienionych w § 3 rozporządzenia sposobów, to należy uznać, że naruszono obowiązek ustawowy w tym zakresie, niezależnie od formy sprzedaży i tego czy klienci są obsługiwani przez specjalistów przekazujących informację o cenach ustnie czy też nie.

Ustawa o informowaniu o cenach dokładnie określa kryteria (przesłanki) jakie ma brać pod uwagę organ dokonujący miarkowania kary. Jak wskazuje art. 6 ust. 3 ww. ustawy do przesłanek tych należą:

- stopień naruszenia obowiązków, w tym charakter, waga, skala i czas trwania naruszenia tych obowiązków;
- dotychczasowa działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków przez tego przedsiębiorcę oraz uzyskane przez przedsiębiorcę korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków;
- wielkość obrotów i przychodu przedsiębiorcy;
- sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych.

Prezes UOKiK dokonał ponownej analizy przesłanek wymiaru kary, zgodnie z art. 6 ust. 3 i na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego uznał, że organ pierwszej instancji prawidłowo ocenił poszczególne przesłanki, mające wpływ na wymiar tej kary.

Miarkując stopień naruszenia obowiązków, Prezes UOKiK podobnie, jak organ pierwszej instancji stwierdza, iż doszło do poważnego naruszenia obowiązków nałożonych art. 4 ust. 1 ustawy o cenach. Nieuwidocznienie cen i cen jednostkowych przez kontrolowanego pozbawiło konsumentów możliwości porównania cen tych towarów z innymi towarami, a tym samym dokonania przez nich właściwego wyboru, z uwzględnieniem ich sytuacji finansowej, potrzeb i upodobań. Nieprawidłowości stwierdzono aż w przypadku 70 na 152 oceniane partie wyrobów. Należy również zwrócić uwagę, że funkcją ceny jednostkowej jest umożliwienie konsumentom porównania cen produktów podobnych w sposób optymalny na podstawie prostych kalkulacji, bez konieczności przeprowadzania skomplikowanych działań matematycznych. Stąd też, oprócz ceny za produkt, w miejscu sprzedaży detalicznej musi być również uwidoczniona cena jednostkowa, a więc przeliczenie na odpowiednią jednostkę miary. Konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównać ceny takich samych lub podobnych produktów w danym sklepie, ale także mogą faktycznie przekonać się, czy podana cena jednostkowa (np. za liter) jest niska czy wysoka i podjąć decyzję o zakupie w innym sklepie. Brak rzetelnej informacji w tym zakresie uniemożliwia konsumentom porównanie cen oferowanych produktów, a tym samym dokonanie świadomego, najkorzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru.

Prezes UOKiK wskazuje, że ustawa o informowaniu o cenach implementuje przepisy dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. Urz. WE L Nr 80 s. 27). Dyrektywa ta w motywie (6) preambuły wskazuje, iż obowiązek podawania ceny sprzedaży oraz ceny jednostkowej przyczynia się znacząco do lepszego przekazywania informacji konsumentom, jako że najłatwiejszym i zarazem najlepszym sposobem jest umożliwienie konsumentom dokonania oceny i porównania cen produktów w sposób optymalny i tym samym dokonania świadomego wyboru na podstawie prostych porównań. Ponadto celem samej dyrektywy jest ustalenie podawania ceny sprzedaży oraz ceny za

jednostki miary produktów oferowanych konsumentom przez podmioty gospodarcze w celu lepszego przekazywania informacji konsumentom oraz ułatwienia porównywania cen.

Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Prezesa UOKiK oceniając stopień naruszenia obowiązków przedsiębiorcy należy uznać, że charakter i waga naruszenia tych obowiązków były istotne. Jednocześnie w ocenie organu drugiej instancji Wielkopolski WIIH właściwie uwzględnił okoliczność, że kontrola została poprzedzona skierowaniem przez Organ pierwszej instancji do przedsiębiorcy zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli z dnia 21 kwietnia 2023 r., zawierającego m.in. informację o zakresie przedmiotowym kontroli oraz ustawowym terminie jej przeprowadzenia. Przedsiębiorca przez prawie cztery tygodnie (od odebrania ww. zawiadomienia do dnia wszczęcia kontroli) nie podjął żadnych czynności zmierzających do uzupełnienia brakujących cen, dopiero w wyniku przeprowadzenia kontroli zaprzestał naruszania prawa.

Organ pierwszej instancji w skarżonej decyzji wskazał również, że czas trwania naruszenia rozpoczął się w dniu stwierdzenia nieprawidłowości (pierwszy dzień kontroli), a zakończył w momencie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, czyli jeszcze w czasie trwania kontroli.

Oceniając dotychczasową działalność przedsiębiorcy, organ pierwszej instancji prawidłowo wziął pod uwagę, że jest to pierwsze naruszenie przez przedsiębiorcę przepisów dotyczących uwidaczniania cen oraz fakt, że przedsiębiorca podjął dobrowolne działania. Należy również tutaj wskazać, że strona prowadzi działalność od 1991 r. i powinna wykazać się znajomością podstawowych przepisów dotyczących tej działalności i je stosować.

Przy ocenie wielkości obrotów i przychodu strony, prawidłowo uwzględniono, przekazane informacje w tym zakresie za rok 2022.

Organ pierwszej instancji uwzględnił również treść oświadczenia dot. braku nałożonych sankcji za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane powyżej przesłanki, jakimi należało kierować się przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, stanowiły podstawę do wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości 9 000 zł, jaka została ustalona przez Wielkopolskiego WIIH. Bez wątpienia, wysokość kary pieniężnej ustalona na tym poziomie, przy maksymalnej wysokości 20 000 zł, jest kwotą optymalną i adekwatną do wagi naruszenia prawa. Wymiar kary uwzględnia przede wszystkim fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni należytej informacji o cenach, cenach i cenach jednostkowych oraz cenach jednostkowych dla odpowiednio 70 ze 152 wrywkowo wybranych produktów oferowanych do sprzedaży (ponad 46% skontrolowanych towarów).

Podkreślić należy, że kara pieniężna określona w art. 6 ustawy o cenach stanowi sankcję administracyjną, zaś jej celem jest ochrona konsumenta oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorcami. Informacje o cenach służą właściwemu poinformowaniu nabywcy o tym za jaki towar i w jakiej ilości ma zapłacić daną należność, a także stwarzają identyczne warunki dla podmiotów funkcjonujących na rynku. Dlatego rzetelna informacja o cenie i cenie jednostkowej oraz możliwość porównania cen wielu produktów ma istotne znaczenie z punktu widzenia interesów konsumenta.

Prezes UOKiK zwraca uwagę, że strona w żaden sposób nie udowodniła, że wymierzenie jej kary w wysokości 9 000 zł jest krzywdząca, gdyż wskazała w odwołaniu jedynie, że okres, w którym prowadzi swoją firmę wiąże się z ogromnymi, stale rosnącymi kosztami. Należy tutaj wskazać, że każdy przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą powinien liczyć się z występującymi różnymi zjawiskami gospodarczymi (również rosnącymi kosztami) i mieć na uwadze ryzyko związane

z prowadzeniem własnej działalności. Tak więc wskazane przez stronę ciągle rosnące koszty nie są czynnikami, które miałyby wpływ na rozstrzygnięcie procedowanego postępowania. Organ drugiej instancji zwraca uwagę, że to strona przyczyniła się do powstania naruszenia, bo uwidocznienie cen jest działaniem całkowicie zależnym od strony. Wielkopolski WIIH stosownie do art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o cenach, wziął pod uwagę przesłane przez stronę informacje dotyczące wielkości obrotu i przychodu przedsiębiorcy, które stanowią kryterium miarkowania kary pieniężnej. Mając na uwadze powyższe, argument o krzywdzącej wysokości kary, po uwzględnieniu maksymalnej wysokości kary, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorcę oraz kryteriów wymiaru kary, należy w ocenie Prezesa UOKiK uznać za niezasadny.

Po przeanalizowaniu niniejszej sprawy, podobnie jak organ pierwszej instancji, Prezes UOKiK nie znalazł podstaw do zastosowania art. 189f § 1 pkt 1 kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ administracji publicznej mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. Faktem jest, że w niniejszej sprawie strona niezwłocznie usunęła stwierdzone nieprawidłowości. Jednakże co istotne, w trakcie kontroli ustalono, iż konsumenci byli pozbawieni należytej informacji o cenach lub cenach jednostkowych odpowiednio dla 70 ze 152 wrywkowo wybranych produktów znajdujących się w ofercie handlowej (ok 46 % skontrolowanych towarów), stąd też wagi naruszenia prawa nie można było uznać za znikomą. Dodatkowo Prezes UOKiK wyjaśnia, że podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązujących przepisów prawa i jego respektowania. To na przedsiębiorcy, który prowadzi daną placówkę handlową, spoczywa m. in. obowiązek dopilnowania, by przy oferowaniu do sprzedaży produktów konsument za każdym razem otrzymywał wyczerpującą, konkretną, rzetelną informację nie tylko o cenach, lecz również cenach jednostkowych. Podkreślić należy, iż okoliczność ta całkowicie zależy od przedsiębiorcy. Nadrzędnym celem ustawy o informowaniu o cenach jest bowiem ochrona interesów konsumentów oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorstwami. Rzetelna, niebudząca zastrzeżeń informacja o cenie, cenie jednostkowej nabywanego towaru jest bardzo istotna i służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Podkreślić należy, iż cena towaru należy do istotnych elementów wpływających bezpośrednio na podjęcie decyzji związanych z zakupem towarów, natomiast cena jednostkowa jest podstawowym kryterium obiektywnej informacji o wartości towaru wyrażonej w jednostkach pieniężnych, szczególnie w kontekście porównania jej z takimi wartościami innych towarów – podobnych pod względem przeznaczenia, ale o odmiennych cechach np. co do marki, producenta, ilości, wzornictwa, itp. Konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównywać ceny takich samych bądź podobnych produktów w obrębie tej samej bądź różnych placówek handlowych w sposób nieskrępowany, ale również mogą przekonać się czy podana cena jednostkowa (np. za kilogram czy tonę określonego towaru) jest dla nich odpowiednia. Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 25 kwietnia 2019 r. w sprawie sygn. VI SA/Wa 2345/18. W uzasadnieniu przedmiotowego wyroku Sąd wskazał: *„Stwierdzić zatem należy, że zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy jednoznacznie potwierdza, iż kwestionowane podczas kontroli towary w sklepie należącym do Skarżącej nie były towarami sprzedawanymi na sztuki, gdyż miały do nich zastosowanie określone jednostki miar (w szczególności miary objętości), w związku z czym obowiązkiem Przedsiębiorcy było należyte uwidocznienie cen stosownie do treści cytowanych*

powyżej przepisów dotyczących informowania o cenach towarów i usług. W tym zakresie Sąd nie dopatrywał się nieprawidłowości w stanowisku orzekających w sprawie organów obu instancji. Organy obu instancji słusznie przyjęły w uzasadnieniu spornych decyzji, że niedopełnienie obowiązku uwidaczniania cen jednostkowych przez stronę skarżącą utrudniło porównanie konsumentom cen towarów podobnego rodzaju, ale o innej masie/objętości netto.”.

Tym samym przesłanka pierwsza nie została spełniona. Za spełnioną można uznać przesłankę dotyczącą zaprzestania naruszenia - strona usunęła stwierdzone nieprawidłowości w wyniku kontroli – jednak należy wskazać, że przesłanki te muszą być spełnione łącznie, w związku z powyższym organ drugiej instancji stwierdza, iż nie ma podstaw do zastosowania tego przepisu i do odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 Kpa.

Nie została spełniona również przesłanka z pkt 2 art. 189f § 1 Kpa, ponieważ nie była wydana przez inny uprawniony organ administracji publicznej prawomocna decyzja nakładająca na stronę za to samo zachowanie administracyjną karę pieniężną, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, czy też prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a kara ta spełniałaby cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

Po przeanalizowaniu akt sprawy organ odwoławczy stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały również okoliczności, o których mowa w art. 189f § 2 Kpa, tj. zastosowanie art. 189f § 2 nie spełnieni celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna określona w art. 6 ust. 1 ustawy o cenach. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej. Strona nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią w art. 4 ustawy o cenach, bowiem nie uwidoczniała cen jednostkowych i cen w sumie dla 70 ze 152 wyrywkowo wybranych produktów znajdujących się w ofercie handlowej. Literalna wykładnia w/w przepisu jednoznacznie wskazuje, iż warunkiem zastosowania odstąpienia od wymierzenia kary jest usunięcie naruszenia prawa, przy czym termin ten należy interpretować ściśle, a więc bez rozszerzenia jego znaczenia na przypadki „zaprzestania naruszania prawa”, tych bowiem dotyczy regulacja art. 189f § 1 Kpa (por. Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Red. prof. dr hab. Marek Wierzbowski, red. prof. dr hab. Aleksandra Wiktorowska. Rok 2021: „Z uwagi na odmienne brzmienie tych sformułowań na gruncie komentowanego artykułu, należy uznać, że "usunięcie naruszenia prawa" nie jest tożsame z "zaprzestaniem naruszenia". Tym samym, aby usunąć naruszenie prawa nie wystarczy przerwać naruszanie przepisów prawa, lecz należy usunąć skutki naruszenia (z oczywistych przyczyn nie jest możliwe wyeliminowanie samego naruszenia, a więc zdarzenia z przeszłości, które już zaistniało”). Charakter naruszeń, jakich dopuściła się Strona, wyklucza możliwość usunięcia skutków naruszenia prawa (por. uzasadnienie wyroku WSA w Warszawie z dnia 25.07.2019 r. Sygn. akt VI SA/Wa 991/19: „Warunkiem odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej jest także przywrócenie stanu zgodnego z prawem, naruszonego przez zachowanie stanowiące podstawę odpowiedzialności administracyjnej. Jak słusznie podkreślił organ usunięcie naruszenia prawa nie jest tożsame z zaprzestaniem naruszania. Aby usunąć naruszenie prawa nie wystarczy przerwać naruszania przepisów prawa, lecz należy usunąć skutki naruszenia.”). Ponieważ cena i cena jednostkowa muszą być uwidocznione przez przedsiębiorcę w momencie oferowania danego produktu lub usługi, tak aby konsument na tej podstawie mógł podjąć decyzję o zakupie (tj. uwidocznienie cen ma charakter obowiązku przedumownego) zatem w przedmiotowej sprawie brak jest możliwości zastosowania art. 189f § 2 i 3 kpa.

Wskazać również należy, że nałożona kara pieniężna powinna odpowiadać wymogom wskazanym przez prawodawcę unijnego, który w art. 8 dyrektywy 98/6 WE stanowi, że musi być ona skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (porównaj w tym zakresie wyrok NSA z 23 maja 2012 r., II GSK 684/11, czy wyrok NSA z 19 grudnia 2012, II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary opatrzone odpowiednimi informacjami o ich cenach i cenach jednostkowych.

Podsumowując, Prezes UOKiK nie dopatrył się przesłanek do zmiany wysokości administracyjnej kary pieniężnej i uznaje, iż Wielkopolski WIIH wydał decyzję zgodną z obowiązującym stanem prawnym, a wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 9 000 zł przy maksymalnej wysokości 20 000 zł jest, w ocenie organu drugiej instancji, kwotą optymalną. Wymiar kary bierze pod uwagę fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni informacji odpowiednio o cenie lub cenie jednostkowej oferowanych wyrobów.

Wobec powyższego, zawarty w odwołaniu wniosek strony o odstąpienie od ukarania należy uznać za niezasadny, zarówno w świetle ustaleń kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa w zakresie wymierzania kary pieniężnej na gruncie ustawy o cenach. Stąd też, postępowanie Wielkopolskiego WIIH w tym zakresie należy uznać za prawidłowe, a zaskarżoną decyzję utrzymać w mocy.

Jednocześnie Prezes UOKiK informuje, że w myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.), który zgodnie z odesłaniem wskazanym w art. 8 ustawy o informowaniu o cenach, znajdzie zastosowanie w niniejszym przypadku, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Niniejsze uprawnienie przysługuje stronie po tym, jak decyzja w niniejszej sprawie stanie się ostateczna.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu w terminie 7 dni od dnia, w którym przedmiotowa decyzja stanie się ostateczna, tj. od dnia otrzymania niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za

pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.

2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowniczoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienia adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzeczownika patentowego.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383).

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259, ze zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535); art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/

Otrzymuje:

- 1) [xx]
- 2) Wielkopolski WIIH
- 3) a/a